

HENK STOORVOGEL

ONDERWEG MET

MOZES

BIJBELSTUDIES

HENK STOOVOGEL

ONDERWEG MET

MOZES

BIJBELSTUDIES

Voorhoeve

Voor mijn vader, die zoveel van de woorden van Mozes houdt. Mijn liefde voor het woord heb ik van jou ontvangen. Dank je wel voor die schat.

Tweede druk, 2016

© 2016 Uitgeverij Kok – Utrecht
www.kok.nl

Eerder verschenen onder de titel *Onderweg met Mozes. Bijbelleesgids* (2012)

Omslagontwerp: www.brandnewstory.nl

Opmaak binnenwerk: Stampwerk, Nijkerk

Illustratie binnenwerk: Gert Oudenampsen

ISBN 978 90 297 2605 4

ISBN e-book 978 90 297 2636 8

ISBN 978 90 297 2613 9 (set van 7 delen Bijbelstudies Henk Stoorvogel)

NUR 707

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere manier dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

INHOUD

Voorwoord – 6

- 1 Namen – 7
- 2 Een gestolen leven – 11
- 3 De doler – 15
- 4 Wie ben ik? – 20
- 5 Voldoende redenen om niet te gaan – 25
- 6 Een nieuwe roeping vereist een nieuwe zuiverheid – 29
- 7 Een valse start – 34
- 8 De strijd voor vrijheid – 39
- 9 Codewoord: bloed – 43
- 10 Gods omwegen zijn ondoorgrondelijk – 47
- 11 Overleven in de woestijn – 51
- 12 Mozes' leiderschap – 55
- 13 De tien woorden – 59
- 14 Het hart van Mozes – 63
- 15 Een brutale vraag – 67
- 16 Dichter bij God – 71
- 17 Gevuld met Gods heerlijkheid – 75
- 18 Hoe verken je beloofd land – 79
- 19 Bevrijd tot dienstbaarheid – 83
- 20 Leven met het einde in zicht – 87

Bijlagen

- 1 Wanneer leefde Mozes? – 92
- 2 Welke route volgde Israël? – 94
- 3 Kaart met de klassieke route van de uittocht uit Egypte – 96

VOORWOORD

Niet eerder vond ik het bij het schrijven van een biografische weergave van een Bijbels persoon zo moeilijk om me te beperken tot twintig hoofdstukjes. Wat is Mozes gróót! Weinigen in de geschiedenis van de mensheid zijn zo krachtig door God gebruikt als hij. Zelden had iemand zo'n intieme omgang met de Allerhoogste. Niet vaak heeft het leven van een mens zó tot de verbeelding gesproken. Zijn leven is op te delen in drie fases: de eerste veertig jaar van zijn leven brengt hij door als geadopteerde prins aan het Egyptische hof. De volgende veertig jaar doorkruist hij als herder de Arabische woestijn. De laatste veertig jaar komen alle lijnen uit zijn leven bijeen, als bevrijder en leider van zijn volk Israel. Hoewel niets daar de eerste tachtig jaar op wees, komt Mozes op onnavolgbare wijze tot zijn bestemming.

Verschillende maanden heb ik in rust en stilte gemediteerd over het leven van Mozes. Ik las commentaren en andere boeken over deze bijzondere man. Naarmate de tijd vorderde ging ik steeds meer van Mozes houden. Ik voelde de pijn van zijn vaderloosheid, zijn verlangen om iets te betekenen voor zijn volk en zijn desillusie toen hij decennia lang op een zijspoor stond. Maar door dit alles heen was God met hem bezig. Hij riep Mozes. En het weergaloze avontuur van de uittocht uit Egypte begon.

De lessen die ik zelf heb geleerd heb ik weergegeven in dit boek. Elk hoofdstuk begint met een waargebeurd verhaal, als inleiding op de centrale les van die episode uit het leven van Mozes. Aan het eind van elk hoofdstuk staan enkele vragen die je voor jezelf of in een kleine groep kunt behandelen. Ik hoop dat de woorden en de vragen je helpen om de reis door het leven van Mozes persoonlijk te maken en verder te komen in je wandel met God.

Henk Stoorvogel
Zwolle, februari 2012

BIJBELSTUDIE I: NAMEN

LEZEN Exodus 1:1-22

Er is een krant, in Amerika, in Dunn, NC, een stadje met 14.000 inwoners, een soort *Stentor*, of een *Swollenaer*, maar wel tegen betaling en er is iets bijzonders met die krant. Bijna iedereen in dat arbeidersstadje leest die krant. Beter gezegd: meer dan iedereen leest die krant. De penetratie van *The Daily Record* onder de bevolking van Dunn is 112% – meer dan iedereen! Dus, of mensen van buiten Dunn kopen ook die krant, of sommige mensen kopen er twee, of sommigen kunnen niet met één krant samen doen met hun partner...

Nergens in Amerika heeft een krant een hogere dekkingsgraad dan in dat stadje – meer dan iedereen koopt die krant, terwijl ze ook internet hebben en CNN en USA Today en noem maar op.

De baas van die krant heet Hoover Adams en Adams heeft een heel simpele, doch doeltreffende strategie voor zijn krant: wat zetten we in de krant? We hebben één criterium: namen, namen en nog eens namen! We schrijven zoveel mogelijk over onze mensen, met hun namen en hun gezichten op de foto's.

Adams zegt: 'Als er een atoombom op een naburig stadje zou vallen, dan zou dat voor ons geen nieuws zijn, tenzij er brokstukken in de tuin van tante Ali in ons stadje terechtkomen. Dan schrijven we over tante Ali. En ik ben ervan overtuigd dat, wanneer ik het plaatselijke telefoonboek in de krant zou afdrukken de helft van de bevolking de krant zou spellen, om te zien of ze er wel bij zouden staan.'

De Hebreeuwse naam van het boek Exodus is 'Sjemet', wat betekent: 'Namen'. Exodus opent met een rij namen: 'Ruben, Simeon, Levi, Juda...'. In de geschiedenis die zich in de volgende hoofdstukken ontvouwt gebeuren talloze overweldigende en bovennatuurlijke zaken en soms lijkt het wel of Exodus een *science fiction* boek is. Maar niets is minder waar. Het wonderlijke verhaal dat verteld zal worden is geworteld in de levens

van mensen met een naam. Echte mensen. Gewone mensen.

Want als je de levens achter de rij namen bestudeert, dan valt al snel op dat zij geen heiligen waren. Ruben toonde geen ruggengraat toen het leven van zijn broer, Jozef, van hem afhing. Simeon en Levi pleegden een massamoord in Sichem, uit wraak omdat hun zusje Dina door de prins van die stad verkracht was. En Juda? Hij knoopte een seksuele relatie met zijn schoondochter aan. Nee, het waren geen lieverdjes, die mannen die luisterden naar namen als Ruben, Simeon, Levi en Juda.

En toch zijn dit de namen waar God zich aan verbindt. God verbindt zich niet alleen aan lieverdjes en heilige boontjes. God verbindt zich aan die mensen waaraan Hij zich wil verbinden, hoe slecht of goed ze ook zijn. Het gaat God om namen en de geschiedenis van Mozes vloeit voort uit Gods verbinding met deze mannen.

Mozes. Dat is ook al zo'n naam. Een naam die mythische proporties heeft aangenomen. De naam van een man, groter dan het leven.

Maar het leven van Mozes begint zoals talloze levens op onze planeet beginnen. Zijn moeder is niet onverdeeld blij wanneer zij er achter komt dat zij van de kleine Mozes zwanger is. Hij wordt geboren als zoon van slaven. Vanaf dag één loopt zijn leven gevaar. Mozes wordt geboren op een verkeerd moment, op de verkeerde plaats, bij het verkeerde volk en met het verkeerde geslacht. Dat is wat Exodus 1 ons probeert duidelijk te maken. Jozef en zijn broers zijn allang overleden. Vier eeuwen zijn voorbijgegaan sinds de stam van Jakob naar Egypte verhuisde en Gods hand rust op zijn volk.

Israël groeit en bloeit en een nieuwe farao, Thutmosis I dwingt de Joden tot grootschalige slavendienst. 'Maar hoe meer de Israëlieten onderdrukt werden, des te talrijker werden ze.' Het is een principe van Goddelijke zorg dat door de eeuwen heen vaak heeft plaatsgevonden: naarmate de druk wordt opgevoerd verbindt God een grotere zegen aan de onderdrukten.

De farao doet er alles aan om Gods volk kapot te maken. In vier fases gaat het van kwaad tot erger: 1. Hij dwingt het volk tot slavernij (1:11). 2. De slavernij neemt onmenselijke proporties aan en gaat gepaard met

wrede mishandeling (1:13-14). 3. De vroedvrouwen krijgen bevel alle Joodse jongetjes te doden (1:15-16) en 4. Het hele Egyptische volk wordt opgeroepen om alle Hebreeuwse jongens die geboren worden in de Nijl te gooien zodat ze daar door de krokodillen verslonden kunnen worden. De slaven in Egypte waren staatseigendom, net als het vee en het land. Ze werden gezien als onderdeel van het leger, stonden onder leiding van banierdragers, waren gebrandmerkt met het zegel van het ministerie van het Huis van Zilver en werden in militaire stijl bijeengeroepen en afgemarcheerd. Het doet in alle opzichten denken aan de werkwijze van de nazi's met de Joden in de concentratiekampen. Een Egyptisch gedicht over slaven op papyrus luidt:

*Het arme kind groeit alleen maar op
Om uit de armen van zijn moeder te worden gerukt; Zodra hij de
mannelijke staat bereikt
Worden zijn beenderen geslagen als die van een ezel
Hij wordt voortgedreven, hij heeft inderdaad geen verstand in
zijn lichaam.*

Het besluit om alle Joodse jongetjes te doden is een poging tot genocide. Wanneer er geen jongetjes meer zijn zal het volk vanzelf ophouden te bestaan en tot die tijd mogen de volwassenen zich doodwerken in dienst van de farao. Exodus 1 is de eerste keer dat wij geconfronteerd worden met een poging van satan om het volk van God uit te roeien. In de tijd van koningin Ester was het Haman die uit blinde haat alle Joden wilde doden. Bij de geboorte van Jezus zien we een duistere eruptie van het kwaad in de door Herodus georchestreerde moordpartij van de jongetjes in Betlehem en omstreken. In de middeleeuwen ging de kerk met regelmaat voorop in het uitroeien van Joodse steden en gemeenschappen. En Hitler heeft als een 20^e-eeuwse Haman zijn uiterste best gedaan de Joden van de aardbodem weg te vagen.

Achter de realiteit die wij zien gaat een kosmische strijd schuil. God schiep de mens uit liefde en heeft een plan met de mensheid. De satan

wil zoveel mogelijk dood en verderf zaaien. Vanuit blinde haat wil hij alles waar God voor staat en van houdt vernietigen. De door de geschiedenis herhaaldelijk opkomende Jodenvervolgingen zijn een uiting van zijn pogen God in zijn hart te treffen. Mozes wordt midden in deze crisis geboren. Alle omgevingsfactoren spannen tegen hem samen. Hij wordt geboren als kind van slaven, als onderdeel van een volk dat op de nominatie van systematische uitroeiing staat, als jongetje – waardoor hij krokodillenvoer hoort te worden voordat hij zijn moeders melk maar heeft kunnen proeven, als nazaat van een volk zonder land. Hij heeft evenveel kansen als een baby in een christelijk gezin in het door hongersnood en dictatuur geteisterde Noord-Korea. Hij is een van de meer dan 300 miljoen slaven die vandaag de dag op onze planeet worstelen om weer een dag door te komen. Alles werkte tegen hem.

En toch...

God heeft een plan met Mozes. In de zwartste nacht. In de diepste ellende. In een situatie zonder enige hoop. Daar heeft God een plan. Ik weet niet in welk nest jij geboren bent. Misschien kom je uit een stabiel gezin, ben je opgegroeid in een veilige omgeving en heb je nooit aan iets gebrek gehad. Dan ben je een gezegend mens! Maar misschien kun jij je ten dele identificeren met Mozes, omdat zoveel factoren tegen zaten en je geboren werd in het midden van een storm. Het kan zijn dat je uit een gebroken gezin komt, met een erfelijke ziekte kampt of door het ongeluk bent overvallen. Misschien had je niet eens geboren mogen worden. Weet dan: God had een plan met Mozes, geboren ten tijde van een satanische poging tot genocide. En diezelfde God heeft ook een plan met jou.

VRAAG Wat is jouw verhaal? Welke omstandigheden of gebeurtenissen zijn bepalend geweest in jouw vorming?

GEBED Dank U wel Vader, dat U mijn naam kent. U weet hoe mijn leven is verlopen en U heeft een plan voor mijn toekomst, daar dank ik U voor.

VAN HARTE
AANBEVOLEN!
- Opwekking

BIJBELSTUDIES DOOR HENK STOORVOGEL

Een bevolgen en toegankelijk boek met **BIJBELSTUDIES** boordevol **LESSEN** uit het leven van **MOZES**. De delen in deze serie bevatten elk een twintigtal Bijbelstudies. Daardoor zijn ze heel geschikt als Bijbelstudiemateriaal voor **GESPREKSGROEPEN**. Elk hoofdstuk bevat een **GESPREKSVRAAG** en een **KORT GEBED** ter afsluiting. Als geen andere schrijver weet Henk Stoorvogel de Bijbelse boodschap dicht bij de lezer te brengen: alsof je er zelf bij bent!

Henk Stoorvogel is voorganger, oprichter van de mannenbeweging De 4^e Muskietier en auteur van verschillende boeken waaronder *Geboren om te vliegen* (7^e druk 2016: 8000 ex. verkocht), *Knock Out* (19^e druk 2016: 40.000 ex. verkocht) en zijn lijfboek *Jesus leven* (5^e druk 2015: 10.000 ex. verkocht).

 Voorhoeve

NUR 707
ISBN 978 90 297 2605 4

9 789029 726054